

smyslu zaujímá území o rozloze asi 250 km². Hranicemi obvodu jsou katastry obcí Antonínov Důl, Měšín, Malý Beranov, Komárovice, Třešť, Dolní Cerekev, Ježená a Smrčná. Nejstarší hornické práce lze v tomto území nalézt v blízkém okolí Jihlavы nebo dokonce na území dnešní Velké Jihlavы. Především je to oblast severně od města v blízkosti vrchu Rudný (Šacerk, 613 m), západně a jižně od Jihlavы na katastrech obcí Staré Hory, Pístov, Sasov, Čížov a Rančířov. V menší míře byla prováděna prospektorská činnost a následná těžba i na území východně od Jihlavы mezi dnešními obcemi Hrušková, Dvory - Malý Beranov - Kosov. Důležitá kutiště se však nalézala i v jihozápadním cípu rudního obvodu, v okolí Jezdovic. Ještě v druhém období zdejší těžby (16. století) byly hlavně jihlavským kutištěm tzv. starohorský couk, ale v třetím, závěrečném období (18. století) se těžiště dovolání přesouvá na jižní a jihovýchodní naleziště: Rančířov, Malý Beranov, Helenin. Největším problémem jihlavských dolů byla vždy spodní voda, která je také v pozadí ukončení veškeré těžby v r. 1783.

Mapový list č. 24:

Mapa č. 29: Pisková, Renata – Vilímek Ladislav: Vývoj veřejné a soudní správy. Rekonstrukční mapa. Počítacové zpracování KAP a.s., Praha.

Komentář k mapovým listům 24, 25, 26:

Jihlavsko - vývoj veřejné správy:

Výrazný mezník ve vývoji správy českých zemí představuje období vlády Marie Terezie a Josefa II. Základním rysem této tereziánských a josefinských reforem bylo postupné rozšíření správy v ústředích, zemích i krajích a podstatné zásahy i do nejnižší instance, které směrovaly proti stavům. Reorganizace veřejné správy v tereziánském a josefinském období mohla navázat na tradici krajské organizace. Jistého významu nabyla a udržely si krajské soudy zvané cídy, těbaže jejich pravomoc je na Moravě dozvěděna nedostatečně. Existenci jihlavské cídy dokládá listina krále Jana Lucemburského z 23. srpna 1331, kterou uděluje Jihlavským právo poháněti k jihlavské cídi pro dluhy šlechtické osoby avládky od Jihlavы až po Jemnice. Krajské soudy v první třetině 15. století zanikly i v podobě malých cídu a žádné jiné nižší správní jednotky než země na Moravě nebyly. Tepřve nebezpečí tureckých válek podmínilo zřizovat kraje jako obranné jednotky. V konečné podobě bylo od r. 1569 na Moravě 5 krajů, mezi nimi i Jihlavsko.

Pro krajskou správu měla neobyčejný význam instrukce z r. 1731, jež zařídila krajským hejtmanům rozsáhlou působnost v oblasti patrimonia, kontribuční agenté a určité právo kontroly nad královskými městy. Zásadní reforma krajské správy byla uskutečněna císařským reskriptem z 23. 1. 1751, kdy se krajské úřady staly druhou pravidelnou instancí veřejné správy a byly postátněny. Reskriptem Josefa II. r. 1787 bylo nařízeno nové krajské rozdělení. Na Moravě zůstalo nadále 6 krajů, mezi nimi kraj Jihlavský, jež v letech 1783-1794 měl sídlo ve Velkém Meziříčí. Jihlavský kraj tvořila panství: královského města Jihlavу, Batelovské, Třeštské, Telečské, Studená, Dačice, Český Rudolec, Želetavské, Novojičíšské, Brtnické, Luka, Černá, Třebíčské, Velkomeziříčské a Raděčské. V roce 1794 byl Jihlavský kraj rozšířen o panství Žďár, Nové Město n. M., Křižanov, Osová a v roce 1815 o Jimramov, Bystřice n. P., Dolní Rožinka a Moravec.

Krajský úřad v Jihlavě byl kontrolován Moravskoslezským guberniem v Brně. Současně krajské úřady kontrolovaly celý kraj, zejména orgány patrimoniální a městské správy. Toto krajské zřízení ve výše uvedené podobě zůstalo až do r. 1850 bez podstatnějších změn.

Nová organizace veřejné správy schválila císařským nařízením z 26. 6. 1849 vstoupila v platnost 1. 1. 1850. Základní územní jednotkou se staly politické okresy. Jihlava tak připadla k Brněnskému kraji a stala se sídlem okresního hejtmanství, tvořeného soudními okresy Jihlava, Třebíč a Velké Meziříčí. K jeho obvodu v roce 1854 příslušelo 115 obcí. (Jihlava 38, Třebíč 39, Velké Meziříčí 38).

Krátké poté, co tato organizace vstoupila v život, připravovala se její reorganizace, a to nejvýšší ustanovením z 25. 1. 1853, č. 10/1853 f.z., jež již realizace byla zahájena 12. 5. 1855. Opět bylo rozhodnuto o rozšíření počtu krajů na Moravě na šest včetně kraje Jihlavského. Jihlava se tak opět stala sídlem krajského úřadu, k jehož obvodu náležela 7 tzv. směsivých okresních úřadů, a to Bystřice n. P., Dačice, Nové Město n. M., Telč, Třebíč, Velké Meziříčí a Žďár n. Sázavou a politický okres jihlavský.

Koncem 50. let 19. století se počaly krajské úřady jevit jako nadbytečná instance, a proto byly nejvyšším rozhodnutím z 5. 6. 1860 zrušeny s platností od 15. 11. 1860. Jejich úkoly byly přeneseny zčásti na okresní úřady, zčásti na místodržitelství.

K 19. květnu 1868 byly provedeny změny v organizaci politické správy. Misto směsivých okresních úřadů bylo obnoveny okresní hejtmanství Jihlava pro venkovský okres s 41 obcemi, jejichž počet se v průběhu vývoje zvětšoval až na 59.

V dalších desetiletích existence Rakouska-Uherska docházelo v uspořádání okresních hejtmanství k větším, či menším změnám. K těm významnějším se řadí událost v roce 1864, kdy město Jihlava získalo svůj vlastní statut zákonem z 26. 10. 1864, č. 6 z.z.m., jež vstoupil v platnost 21. 6. 1865. Statutární město Jihlava, jež bylo tvoreno 4 místními částmi, se tímto oddělilo od svého venkovského okresu za vzniku politického okresu Jihlava-město. Zákonem č. 64 z.z.m. z 24. listopadu 1874 byl vydán pro Jihlavu nový statut. Toto zvláštní postavení ztratila Jihlava až v r. 1928, kdy československá vláda svým nařízením z 27. 10. 1928, zák. č. 174 Sb. zrušila tento zvláštní statut a Jihlava byla opět připojena k obvodu jihlavského úřadu. V roce 1870 byla k jihlavskému okresu připojena Dlouhá Brtnice.

Další významnou administrativní změnu představuje zřízení nového soudního okresu Třešť v roce 1911 na základě zákona č. 57/1908 z.z., jehož obvod byl tvoren 11 obcemi, vyčleněnými ze soudního okresu Jihlava a 9 obcemi, vyčleněnými ze soudních okresů Telč a Dačice.

Československá republika převzala rakouský správní aparát bez podstatných změn. Okresní hejtmanství bylo v roce 1918 jen formálně přejmenováno na okresní politickou správu.

V souvislosti s vyhlášením samostatného československého státu 28. října 1918 se ustavil i v Jihlavě revoluční orgán - Národní výbor, jenž v podstatě disponoval kompetencemi okresními. Krátce po stabilizaci státního aparátu nově vzniklé republiky byl 4. 12. 1918 zrušen.

Následkem mnichovského diktátu v roce 1938 a vytvořením Protektorátu Čechy a Morava byla nastolena okupační správa, jež výkonné orgány se stali oberlandréti, jež byli současně dozorčími orgány nad protektorátními úřady. Úřad oberlandréta v Jihlavě byl zřízen za vojenské okupační správy pod XVIII. armádním sborem a od 22. 4. 1939 mu podléhaly politické okresy Jihlava, Dačice, Moravské Budějovice, Nové Město na Moravě, Třebíč a Velké Meziříčí. Od 1. 10. 1940 se název politického okresu Dačice změnil na Telč.

Dle vládního nařízení č. 389/40 Sb. z 26. 9. 1940 došlo k významnému zvěření jihlavského okresu, jež tvořily 3 soudní okresy, Jihlavský, Polenský a Štoký, k němuž byly připojeny sousední obce ze soudního okresu Německý Brod. Jihlavský okres tak poprvé překročil starou zemskou hranici a zasáhl do Čech.

Od 15. 6. 1942 byl jihlavský okresní úřad zařazen mezi ty, které vykonávaly tzv. správu zříškého příkazu.

Po osvobození v květnu 1945 byl podle zásady o restituční předokupačních poměrů z r. 1939 na základě dekretu prezidenta republiky z 27. 10. 1945 č. 121/45 Sb. obnoven politický okres Jihlavský se soudními okresy jihlavským a třeštským, jež zůstal nezměněn až do počátku roku 1949. Ve všech městech, okresech a zemích byly v souladu s ústavním dekretem prezidenta ze dne 4. 12. 1944 vytvářeny národní výbory. Také v Jihlavě vznikly i okresní národní výbory.

K dalším změnám v územním členění došlo podle zákona o krajském zřízení č. 280/1948 Sb. z 21. 12. 1948, kdy byly zřízeny k 1. 1. 1949 krajské národní výbory, mezi nimi i Jihlavský kraj. Územní obvody krajů a okresů byly vymezeny vládním nařízením č. 3/1949 Sb. z 18. 1. 1949. Do nově vytvořeného kraje Jihlava patřily okresy Dačice, Moravské Budějovice, Třebíč, Velké Meziříčí, Žďár n. Sázavou, nově zřízený okres Třešť a Jihlava, v jehož obvodu byl zřízen ONV pro Jihlavu město a Jihlavu okolí. Obvod okresu Jihlava-okolí byl tvoren obcemi bývalého soudního okresu Jihlava s výjimkou obcí připojených k okresu Třešť (Brdce, Hrušov, Kněžice) a k okresu Třešť (Jestřebí, Prostředkovice, Salavice, Stonářov, Suchá).

Připojením obcí bývalých soudních okresů Štoky, Peřířov, Humpolec a Jersína ze soudního okresu Velké Meziříčí se jihlavský okres rozrostl na 63 obce.

V roce 1949 byl tak jako ve všech krajských městech vytvořen jednotný národní výbor - JNV - s působností MNV pro město a ONV pro okres, jenž zde působil do roku 1954.

Při reorganizaci v roce 1960 na základě zákona č. 36/60 Sb., o novém územním členění státu, byly okresy Jihlava-město, Jihlava-okolí a Třešť zrušeny a z jejich obvodu vytvořen nový okres Jihlava.

Jednou z posledních změn v územně-správním členění České republiky k 1. 1. 2000 je zřízení vyšších územních samosprávných celků, vymezených zákonem č. 347/1997 Sb. Území vyššího územně správního celku Jihlava je tvoreno pěti současnými okresy Jihlava, Třebíč, Žďár n. Sázavou, Peřířov a Havlíčkův Brod.

Jihlavsko - vývoj soudní správy:

V 17. a 18. století nastal v českých zemích rychlý přechod k úřednickému soudnictví. Úpadku hrdelních soudů měl zabránit zvýšený dozor nad veškerou soudní agendou, který prováděl krajní hejtman. Poté následovala na návrh královského tribunálu značná restrikce hrdelních soudů v roce 1729 a 1752. Hrdelní pravomoc tak na Moravě zůstala pouze královským městem a 26 městům poddanským. V jihlavském kraji tak po tereziánské restrikci bylo 6 hrdelních soudů, a to v Jihlavě, Telči, Slavonicích, Třebíči, Dačicích a Velkém Meziříčí.

Prohloubení změn v soudní organizaci představovaly josefinské reformy, a to jak civilního, tak trestního soudnictví, vzniklé vydáním civilního soudního řádu v roce 1781 a trestního řádu v r. 1788. Podle těchto josefinských soudních reform se stal kriminálním soudem I. stolice magistrát sídelního města kraje pro celý obvod kraje. Tak byl 1. srpna 1788 zřízen kriminální soud v Jihlavě, který nahradil šest dosavadních zbylých hrdelních soudů. Jeho obvodem bylo území jihlavského kraje, r. 1794 rozšířené o panství Žďár, Nové Město, Křižanov, Osová a r. 1815 o panství Jimramov, Bystřice n. P., Dolní Rožinka a Moravec. Kriminální soud byl organickou součástí jihlavského magistrátu, který rozhodoval kriminální záležitosti ze predsednictví purkmistra a účasti všech pěti zkoušených radních. Kriminální soud jihlavského magistrátu působil až do 30. 6. 1850, kdy byla následkem revolučních událostí 1848 provedena reforma veřejného soudního správy.

Nova organizace soudnictví se uskutečnila 1. července 1850. Základní jednotkou státního soudního pravomoci se staly od r. 1850 okresní soudy, které byly zřízeny s působností pro soudní okres. V Jihlavě byl v roce 1850 zřízen okresní soud 1. třídy, nazývaný též trestní soud nebo okresní soudový soud trestní, který vykonával trestní pravomoc v řízení o zločinech a přečincích pro soudní okres jihlavský, velkomeziříčský a třeští.

Nadřízenou instancí okresních soudů se roku 1850 staly zemské nebo krajinské soudy. Zemskému soudu v Jihlavě náležely okresní trestní soudy v Dačicích, Jihlavě a Novém Městě na Moravě.

V roce 1855 při zavedení nové soudní organizace, při které došlo ke splnění několika složek soudnictví s politickou správou ve směřování politickým úřadem, zůstala v Jihlavě soudní správa I. instance i nadále samostatná, a to ve formě tzv. městského delegovaného okresního soudu, který pod tímto názvem pracoval až do roku 1897.

V roce 1855 byl zemský soud v Jihlavě změněn na krajský soud, v jehož obvodu působily 3 vyšetřovací soudy v Jihlavě, Dačicích, Novém Městě n. M. a 5 okresních soudů. Po zrušení vyšetřovacích soudů v r. 1874 řídil krajský soud Jihlava nejprve 8 okresních soudů a po zřízení okresního soudu Velká Bíteš v roce 1892 a okresních soudů v Třešti a Slavonicích v roce 1911 řídil 11 okresních soudů.

K podstatným změnám v organizaci soudnictví došlo po Mnichovu v r. 1938. Působnost krajského soudu byla rozšířena až na 18 okresních soudů po obou stranách českomoravské zemské hranice. Jednalo se o okresní soudy Jihlava, Velké Meziříčí, Třebíč, Dačice, Telč, Moravské Budějovice, Hrotovice, Jemnice, Třešť, Náměšť n. Oslavou, Polná, Jindřichův Hradec, Přibyslav, Štoky, Nové Město n. M., Žďár n. Sázavou, Bystřice n. P., Velká Bíteš. V roce 1940 bylo sídlo krajského soudu Jihlava přeloženo do Třebíče. V letech 1939-1945 byla Jihlava sídlem pobočky německého zemského soudu v Brně.

V roce 1939 byl v Jihlavě také zřízen Německý úřední soud, jenž soudil jako jiné podobné soudy v tzv. protektorátu v trestní agendě všechny přečiny a zločiny s nejvyšší sazbou do dvou let káznice nebo do pěti let vězení a v civilní agendě rozhodoval ve sporoch o majetkoprávní nároky. Odvolací instance mu byl Německý zemský soud v Brně a Vrchní zemský soud v Praze. Územní obvod jihlavského úředního soudu zahrnoval obce soudního okresu Jihlava, Polná, Štoky, Přibyslav, Bystřice n. P., Dačice, Jindřichův Hradec, Hrotovice, Jemnice, Moravské Budějovice, Nové Město n. M., Telč, Třebíč, Třešť, Náměšť n. Osl., Velká Bíteš, Velké Meziříčí a Žďár n. Sáz.

Po osvobození v roce 1945 byl dekretem prezidenta republiky obnoven stav k 29. 9. 1938 s tím, že obvody okresních

Minoriten Pfarre, Rote djetjo zu S. Ignaz Pfarre, Rosenfarbe [do] gehöret samb Dörfern zu S. Iacob Pfarre. Unknown author, graphical scale (ca 1:6300), height 1670 mm, width 1360 mm, cut, diminished. Moravian Land Archives, Brno, fund D 22 Collection of Maps and Plans, b) Maps of settlements and domains, sign. 325. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 6:

Map No. 9: Jihlava with its neighbourhood from 1825. Föhrih Moltor-La Croix: Plan der Kreis Stadt Iglaus samt Umgebung. Zum Besten der Regiments Erziehungen, 1825, graphical scale (ca 1:6780), height 710 mm, width 595 mm, cut, diminished. State District Archives in Jihlava, Collection of Maps - Town of Jihlava, sign. 1-6b. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 7:

Map No. 10: Imperial obligatory imprint of the stable cadastre of the town of Jihlava from 1835, graphical scale (1:2880), 4 sections, 1 section height 526 mm, width 658 mm, cut. Central Archives of Surveying and Cadastre Prague, sign. B 2/A/M 1101. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 8:

Map No. 11: Plan of Jihlava with its suburbs from about 1884. Höhencotenplan im Stadtgebiete, unknown author, graphical scale (ca 1:2985), height 845 mm, width 680 mm, cut. State District Archives in Jihlava, Collection of Maps - Town of Jihlava, sign. 1-13. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 9:

Map No. 12: Jihlava in Woerl's travel guides from about 1900. Iglaus, graphical scale (ca 1:10 500), height 225 mm, width 200 mm. In: Illustrierter Führer durch Iglaus und Umgebung. Herausgegeben von Leo Woerl. Woerl's Reisehandbücher. II. Auflage, Leipzig (ca 1900). State District Archives in Jihlava, Archives Library, sign. A 811. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 10:

Map No. 13: Jihlava with its neighbourhood on the map from 1924. Patočka, František (draft map) - civil surveyor Klubal (map processing): The town of Jihlava and neighbouring villages. Jihlava sheets, Jihlava 1924, print Unie Praha, scale 1:2880, height 1230 mm, width 975 mm, cut (Jihlava - inner town, Jihlava - Dřevěný Mlýn). State District Archives in Jihlava, Collection of Maps - Town of Jihlava, sign. 1-43. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 11:

Map No. 14: Fuchs, Bohuslav: Regulation map of the city of Jihlava with its neighbourhood. Brno about 1940, scale 1:8640, height 654 mm, width 625 mm, cut. State District Archives in Jihlava, Collection of Maps - Town of Jihlava, sign. 1-34. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 12:

Picture No. 11: Views from an aeroplane No. 446. Jihlava. View from the south. Published by the Club of Czechoslovak Tourists in Prague in 1923.

Picture No. 12: Views from an aeroplane No. 447. Jihlava. View from the north. Published by the Club of Czechoslovak Tourists in Prague in 1923.

Map Sheet No. 13:

Map No. 15: Aerial view of Jihlava from 1948. Military Topographic Institute in Dobruška, Centre of Aerial Views, sign. 3223. Photo Military Topographic Institute in Dobruška, © GŠ AČR.

Map Sheet No. 14:

Map No. 16: Aerial view of Jihlava from 1993. Provided by the Town of Jihlava.

Map Sheet No. 15:

Picture No. 13: Vedute of Jihlava on the canvass from the end of the 18th century. Unknown author, height 460 mm, width 1165 mm, diminished. Museum of Vysočina, Jihlava, sign. Ji-FS 44 314, Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Map Sheet No. 16:

Map No. 17: Jihlava. Panoramic map of the centre of the town and a guide. Text Renata Pisková, drawings © Tomáš Rygl, height 440 mm, width 617 mm, cut. Jihlava, ATP Jihlava 1997, © The Town of Jihlava.

Map Sheet No. 17:

Map No. 18: Jaroš, Zdeněk: Jihlava and its neighbourhood at the beginning of the 15th century. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map No. 19: Jaroš, Zdeněk: Jihlava - town and suburb at the beginning of the 15th century. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 18:

Map No. 20: Hoffmann, František: Jihlava inside fortification in the 1st half of the 15th century. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 19:

Map No. 21: Jaroš, Zdeněk: Fort of Jihlava - building development. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map No. 22: Jaroš, Zdeněk: Municipal monumental preservation of Jihlava. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Picture No. 14: Brtnická Gate. Marzy, Johann Heinrich, drawing from 1783.

Map Sheet No. 20:

Map No. 23: Jaroš, Zdeněk: Urban development of Jihlava after 1920. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 21:

Map No. 24: Jaroš, Zdeněk: Expansion of Jihlava municipal right (13th- 16th century). Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map No. 25: Jaroš, Zdeněk: Expansion of Jihlava mining right (13th- 16th century). Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 22:

Map No. 26: Svěrák, Vlastimil: Domain of the city of Jihlava until 1848. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map No. 27: Svěrák, Vlastimil: Deanery of Jihlava between 1755 - 1999. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Picture No. 15: Church of St. James Major, view from the east from 1963. Photo Václav Fejt. Museum of Vysočina in Jihlava, sign. 15 834.

Map Sheet No. 23:

Map No. 28: Jaroš, Zdeněk: Jihlava mineral district in the 13th - 18th century. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 24:

Map No. 29: Pisková, Renata: Development of the public and court administration. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 25:

Map No. 30: Pisková, Renata - Vilímek, Ladislav: Development of public administration. Political district of Jihlava between 1939 - 1949, 1960 - present. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map No. 31: Pisková, Renata: Development of public administration. District and region of Jihlava between 1949 - 1960. Reconstruction map. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 26:

Map No. 32, 33: Pisková, Renata - Vilímek, Ladislav: Development of court administration. Reconstruction maps. Computer processing KAP a.s., Praha.

Map Sheet No. 27:

Map No. 34: Jihlava language island on the map of A.L. Hickmann from 1898. Hickmann, Anton Leo: Das deutsche Sprachgebiet in den Sudetenländern, 1:1 500 000, height 200 mm, width 330 mm, diminished. Wien, G. Freytag & Berndt 1898. Collection of Maps of the Institute of History of Academy of Sciences of the Czech Republic Prague, sign. A-3103. Reproduced according to the original.

Map No. 35: Czech penetration into Jihlava German island in last 50 years. Original drawing of Vladimír Urbánek. Urbánek, Vladimír: German island in Jihlava. In: From Horácko down to Podyjí XII. Znojmo 1935/36, p. 130 (130 - 132).

Map No. 36: Jihlava language island on the nationality map of South Moravia from 1937. Říha, Karel: National map of south Moravia based on official population census from 1930, 1:300 000, height 600 mm, width

930 mm, cut. Brno, National Unity for Southwest Moravia 1937, printed by Planografia Plzeň. Collection of Maps of the Institute History of Academy of Sciences of the Czech Republic Prague, sign. A-1365. Reproduced according to the original.

Picture No. 17: National composition of the population in Jihlava between 1880 - 1930. According to: Pátek, Alois Josef: Jihlava District. Brno 1901, p. 10; Statistical Lexicon of Municipalities in the Czechoslovak Republic. II. Moravia and Silesia. Prague 1924, p. 9; Statistical Lexicon of Municipalities in the Moravian and Silesian Land. Prague 1935, p. 55.

Picture No. 18: List of municipalities in Jihlava language island. Altrichter, Anton: Dörferbuch der Iglauser Sprachinsel. Rothenburg 1976, appendix on a free sheet.

Map Sheet No. 28:

Picture No. 19: Raiding of Jihlava on 19th February 1402. Fresco from the beginning of the 15th century, church of Ascension of Virgin Mary. Unknown author, unknown sizes, diminished. Photo Miroslav Krob and Miroslav Krob jr., Praha.

Picture No. 20: Jihlava from southwest from the middle of the 18th century. Unknown author, height 1080 mm, width 1680 mm, diminished. Museum of Vysočina Jihlava, sign. Ji-25/C/567. Photo Miroslav Krob and Miroslav Krob jr., Praha.

Picture No. 21: Fort-model of the medieval town Jihlava. Situation about 1425, view from south-west. Author ing. Harald Mayer, project dr. František Hoffmann from 1956. Sizes 1500 mm x 1500 mm, diminished. Museum of Vysočina Jihlava, sign. Ji-30/43. Photo Bohuslav Dvořák, Jihlava.

Inner page of the cover:

Picture No. 37: Village Kosov on the cadastral map from 1779. Unknown author, graphical scale (ca 1:2670), height 1230 mm, width 1580 mm, diminished. State District Archives in Jihlava, fund of the Municipal Administration of Jihlava from 1848, Local Authority 1551 - 1848 (1884), sign. 940. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Picture No. 38: Village Kostelec on the cadastral map from 1782. Springer, C. (measured in 1778) - Bourischeck, Anton (drawn in 1782), graphical scale (ca 1:2670), height 1520 mm, width 2080 mm, cut (paragon), diminished. State District Archives in Jihlava, fond Municipal Administration in Jihlava until 1848, Local Authority 1551-1848 (1884), sign. 941. Photo Rostislav Dvořák, Jihlava.

Back page of the cover:

Picture No. 22: View of Jihlava on the certificate of the guild of butchers in Boskovice, published on 2 March 1766 by Bartoloměj Bláha from Boskovice. Height 340 (245) mm, width 425 (335) mm, diminished. State District Archives in Blansko, branch Boskovice, fund the Guild of Butchers in Boskovice, sign. 38. Photo Václav Hortvík, Mikulov.

Prepared by Eva Sermotanová, Vlastimil Svěrák

Ausführliches Verzeichnis der Landkarten und Abbildungen des Bandes Nr. 8 - Jihlava

Titelseite des Umschlags

Abb. Nr. 1: Das Wappen der Stadt Iglaus. Grafische Bearbeitung Petr Tomas.

Abb. Nr. 2: Blick auf die Stadt Iglaus auf einem Holzschnitt von Jan Willenberg vom Ende des 16. Jahrhunderts. In: Paprocký, Bartoloměj: Zrcadlo slavného markrabství Moravského. Olmütz 1593, Blatt 388, Reprint Ostrava 1993.

Doppelblatt Nr. I:

Abb. Nr. 3: Das Siegel der Stadt Iglaus. Abgebildet nach: Vojtíšek, Václav: O pečeťech měst pražských a jiných českých. Praha 1928, Tab. I, Abb. Nr. 5 mit Datierung 1289. Das älteste Siegel der Stadt Iglaus aus den Jahren ca 1259-1390.

Abb. Nr. 4: Der Iglauser Siegestock aus dem Jahr 1477 mit der Abbildung des böhmischen Löwen. Das staatliche Kreisarchiv in Iglaus, Sammlung der Siegel, Siegestöcke und Stempel, Sign. 39. Foto Rostislav Dvořák, Jihlava.

Abb. Nr. 5: Blick auf die Stadt Iglaus vom Osten aus dem 1. Viertel des 18. Jahrhunderts. Autor ungenannt, undatiert, Höhe 185 mm, Breite 565 mm. Archiv der Stadt Brünn, Fonds Písemnosti knihovny Mitrovského, Sammlung der Veduten, Sign. 17/41. Foto Václav Hortvík, Mikulov.

Abb. Nr. 6: Blick auf die Stadt Iglaus vom Südwesten aus dem 18. Jahrhundert. Autor ungenannt, undatiert, Höhe 484 mm, Breite 590 mm, Ausschnitt. Archiv der Stadt Brünn. Fonds Písemnosti knihovny Mitrovského, Sammlung der Veduten, Sign. 17a/41. Foto Václav Hortvík, Mikulov.

Abb. Nr. 7: Iglaus auf einem Lehrbrief aus dem Jahr 1809. Höhe 100 mm, Breite 285 mm, Ausschnitt, verkleinert. Das staatliche Kreisarchiv in Iglaus, Zünfte Iglaus, die Schneiderzunft, Sign. 1. Foto Václav Hortvík, Mikulov.

Abb. Nr. 8: Blick auf die Stadt Iglaus vom Osten ca. aus der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts. Autor ungenannt, undatiert, Höhe 70 mm, Breite 160 mm. Vysočina-Museum Iglaus, Sign. Ji-25/A/1974. Foto Václav Hortvík, Mikulov.

Abb. Nr. 9: Blick auf die Stadt Iglaus vom Süden aus dem Jahr 1849, eine Zeichnung und Lithographie von J.V. Zwettler, der Stahlstich F. Zastiera, der Druck J. Rippig Iglaus, Höhe 140 mm, Breite 200 mm. Vysočina-Museum Iglaus, Sign. Ji-25/A/445. Foto Václav Hortvík, Mikulov.

Abb. Nr. 10: Vertreter der böhmischen Stände schwören im Juli 1436 in Iglaus Sigismund ihre Treue. Windecke, Eberhard: Geschichtliche Kaiser Sigismunds, 1443. Eine kolorierte Zeichnung aus der Werkstatt von Diebold Lauber aus Hagenau. Österreichische Nationalbibliothek Wien, Cod. 13.975, fol. 155r. In: Šmahel, František, Husitská revoluce 4, Epilog bohuřího věku. Prag 1996, Abb. Nr. 138. Foto Privatsammlung von František Šmahel.

Kartenblatt Nr. 1:

Karte Nr. 1: Iglaus und Umgebung auf Müllers Karte Mährens aus dem Jahr 1716. Müller, Johann Christoph: Tabula generalis Marchionatus Moraviae in sex circulos divisae... Geschnitzt von Johann Christoph Leidig in Brünn, undatiert (1716), grafisches Massstab (1:180 000), 4 Blätter Höhe 980 mm, Breite 1390 mm, Ausschnitt. Zentrales Archiv der Geodäsie und des Katasters Prag, Sign. I/1/108. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Karte Nr. 2: Iglaus und Umgebung auf Schenckls Karte des Iglauser Kreises aus den Jahren 1841-1845. Schenckl, Conrad: Der Iglauser Kreis. V. Section. Brünn, Carl Winiker, undatiert (1841-1845), grafisches Massstab (cca 1:201 000), Höhe 545 mm, Breite 673 mm, Ausschnitt. Landkartenansammlung des Historischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik Prag, Sign. A-3409. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Karte Nr. 3: Iglaus und Umgebung auf einer Spezialkarte der österreichisch-ungarischen Monarchie aus dem Jahr 1881. Sektion Iglaus, Zone 8 Col. XIII., (Wien) 1881, 1:75 000, Höhe 380 mm, Breite 490 mm, Ausschnitt. Landkartenansammlung des Historischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik Prag, Sign. A-3409. Foto Pavel Vychodil, Slaný.